

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
NOVEMBER 17

JAUNO LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Volume LXIII Nr. 5 (46)

2012. gada 17. novembris – 23. novembris

Sveicam Valsts svētkos!

Latvijas nākotne ir garantēta, ja mēs to cienīsim

Kārlis Lenšs,
ALJA priekšsēdis

Man ir prieks *Jauno Laiku* lasītājiem novēlēt priecīgus Valsts svētkus! Šobrīd ir svarīgi atcerēties, par ko Latvija ir cīnījusies kopš pirmās neatkarības pasludināšanas 1918.g. 18. novembrī. Nozīmīgs mūsu valsts nākotnei ir bijis šīgada referendums. Latviešu valoda mūsu tiešā veidā atšķir no citām pasaules tautām. Latviešu valoda ir viss kopā – mūsu tautas identitāte, mūsu tautas patriotiskā dvēsele un viena no mūsu vislielākajām un vissvarīgākajām vērtībām. Atcerēsimies, ka Latvija nav Krievija.

Latvija pieder latviešiem – vietējiem pilsoņiem un arī diasporas tautiešiem. Tā ir mūsu zeme, kur latvieši var dzīvot, nepakļaujoties citas tautas vai valdības likumiem. Šajā svētku reizē jānovērtē cilvēktiesības, kas nostiprinātas Latvijas satversmē, tas, ka mēs varam brīvi balsot. Atcerēsimies, ka latviešiem nebija šādu tiesību Padomju Savienības laikos.

Būsim lepnī par visu to, kas ir iegūts! Neuztversim Latvijas neatkarību par pašsaprotamu. Latvijas un tāpat latvietības nākotne ir garantēta tikai tad, ja mēs to cienīsim, attīstīsim un saglabāsim. Pēc dažām dienām latviešu jaunieši no visām ASV malām dosies uz Ņujorku, lai svinētu ALJAs 60 gadu jubileju.

Aicināti visi bijušie ALJAs biedri un biedri veicinātāji!

Tiešām ir apbrīnojami, ka Amerikas latviešu jaunieši vēl joprojām vēlas uzturēt ALJAs kongresa tradīciju. Sešdesmit gadus mēs sabraucam kopā, nospriest mērķus nākamajam darbības gadam, priecājamies un iegūstam jaunas draudzības.

Foto: Imants Urtāns

Emigrācijas iemesli un saziņa ar aizbraucējiem

Amālija Brūvere

No Latvijas jau ir aizbraukuši daudzi, no kuriem, pēc nesen veiktās aptaujas rezultātiem, lielākā daļa nemaz neplāno atgriezties. Kāpēc? Latvijā viņi nejutās gaidīti, jo neredz iespēju nopelnīt pat tik daudz, cik ir vajadzīgs rēķinu un kredītu apmaksāšanai. Pētnieki iesaka valstij veidot komunikāciju ar valsti pamatušajiem iedzīvotājiem, izmantojot mūsdienu tehnoloģiju iespējas – caur sociālajiem portāliem internetā. Portāls *draugiem.lv* veicis apjomīgu pētīju-

mu, ar kuru aizgājušajā nedēļā varēja iepazīties plašāka sabiedrība.

Draugiem.lv aktīvi lieto gandrīz 800 000 cilvēku mēnesī. Portāla runsavīrs Jānis Palkavnieks uzskata, ka vajag „lepoties ar to, ka saviem tautiešiem mēs varam piekļūt labāk nekā jebkura cita valsts Eiropā”. Pētījumā noskaidrots, ka vismaz puse no ārzemēs esošajiem latviešiem lieto *draugiem.lv* saziņai ar mājniekiem. Pētījumā piedalījās Zviedrijā, Norvēģijā, Vācijā, Īrijā un Lielbritānijā pastāvīgi dzīvojošie latvieši.

Ārzemēs latviešiem visās vecuma grupās ir vieglāk atrast labi atalgotu darbu. Starp visiem iemesliem, kāpēc pamest valsti, dominē bezdarba situācija un nedrošība par nākotni. Cilvēki nejutās pārliecināti, ka viņiem vēl būs perspektīva, ja paliks Latvijā.

Neapmierinātība ar esošo situāciju nav nekas slikts, jo tas

var būt sākums pozitīvām pārmaiņām. Bet daudzi cilvēki, kas nonāk nomācošos apstākļos, par vienīgo izeju redz aizbraukšanu. Ir vēl neliela migrējošo iedzīvotāju daļa, kas dodas prom, lai ceļotu, iepazītu pasauli un iegūtu labāku izglītību. Uzrunāt tālu prom esošos cilvēkus tāda mērogā, kas sasniegtu vismaz lielāko daļu, būtu jābūt pa spēkam valsts struktūrām. Izrādās, ka komunikācijai ar Latviju mūsu migrējošie tautieši visbiežāk lieto dažādas sociālās saziņas tīklus un arī lasa ziņu portālus, lieto televīziju un radio, tāpēc pētnieki Latvijas valdībai iesaka „komunicēt tur, kur ir cilvēki” – internetā. Viņiem rūp šeit notiekošais, un pārdomāts vēstījums dzirdīgas ausis visātrāk atrod internetā.

Cilvēki, kas jutās spiesti aizbraukt, priecājas, ja par viņiem interesējas, izrāda uzmanību un pēta to, kā viņi jūtas. Saikne ar Latviju ir būtiska nepiecie-

šamība. Apjomīgas aptaujas rezultāti liecina, ka tikai trešais nozīmīgākais iemesls, kādēļ cilvēki šogad nolēmuši pamest Latviju, ir „bezdarbs, nespēja atrast darbu”. Šādu iemeslu minējuši 14% aptaujāto. Otrs nozīmīgākais iemesls bijusi „nedrošība, neskaidrība par savu nākotni”, ko minēja 19% respondentu. Nozīmīgākais emigrācijas iemesls ir „kredīti, nespēja segt ikmēneša maksājumus”, kas par iemeslu aizbraukšanai bijis 22% cilvēku.

Aptaujā 23% respondentu atbildēja, ka vēlas atgriezties Latvijā, bet 12% uzsver, ka drīzāk plāno pārcelties uz citu valsti, nevis atgriezīsies Latvijā. 65% aptaujāto plāno palikt ārvalstīs turpmākos piecus gadus. Nedrošība par nākotni, tādējādi ir gan svarīgs aizbraukšanas iemesls, gan arī šķērslis, lai pieņemtu lēmumu atgriezties Latvijā.

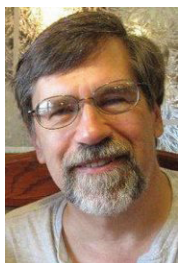
Šoruden Valsts valodas centra

(VVC) Valodas kontroles nodaļas vadītājs Antons Kursītis nāca klajā ar secinājumu, ka krievu valodas neprasa jauniešu vidū ir arī būtisks emigrāciju veicinošs iemesls. Viņš uzskata, ka darbaspēka aizplūšanu varētu aizkavēt lielāka krievu valodas nepratēju aizsardzība darba tirgū. Pēc viņa vārdiem, ja tu neproti krievu valodu, faktiski nav iespējams strādāt apkalpojošajā jomā, savukārt, lai strādātu Īrijā, Lielbritānijā, Vācijā, pietiek ar to svešvalodu prasmi, kuras latviešu jaunieši ir mācījušies vidusskolās. **Latviešu skolu audzēkņi atrodas sliktākā pozīcijā**, jo skolās mācās angļu un vācu valodu, varbūt vēl kādu citu. Savukārt skolās ar krievu mācību valodu bērni mācās krievu, latviešu un angļu valodu, un šis valodu komplekts ir daudz vairāk pieprasīts Latvijas darba tirgū, – secināja VVC pārstāvis.

(Turpinājums 4. lpp.)

Viedoklis

Before You Predict Sunshine, Look Out the Window to See If It Isn't Raining

Jānis Kramēns

When I was little boy growing up in Chicago we had a very popular weatherman who was respected for his humor and accurate forecasts. When he retired, the local television station presented a special in depth interview with him. Toward the end of the interview he was asked 'what was the secret behind his accurate weather reports'. The weatherman looked at the reporter and said, "Before going into the studio with a forecast for sunshine, I always stop in my office and look out the window to see if it isn't raining."

This came to mind as I watched a videotape of an economic conference in Riga. The Bank of Latvia and the International Monetary Fund (IMF) hosted the "Against the Odds: Lessons From the Recovery in the Baltics" conference that featured several VIPs: Christine Lagarde, the Managing Director of the IMF; the Prime Minister of Latvia, Valdis Dombrovskis; the Finance Minister of Latvia, Andris Vilks; the President of the Bank of Latvia, Ilmārs Rimševičs; IMF Chief Economist Olivier Blanchard; Cecilia Hermansson, Chief Economist at Swedbank, and others.

The participants praised Latvia's successful journey from a country facing economic collapse to one with a growing economy. Latvia's leaders were commended for getting the national budget under control, reducing deficits and making Latvia more competitive. They were extolled for biting the bullet and 'front loading' reforms and budget cuts. The dignitaries also applauded Latvia for assisting the country's poor. The leaders of the country were congratulated for a job well done, for reducing unemployment, for implementing structural reforms, for restraining government spending, for showing that 'internal devaluation' (reducing labor costs and not devaluing the currency) can work.

Watching the video made me wonder if we were all in the same country. Is there an alternative universe that these VIPS were talking about? Did they notice that while they were talking about the sun shining, it was actually pouring?

In the introduction Ms. Lagarde (IMF) praised Latvia for "reducing its unemployment rate from 20% to 16%." Let me repeat that. In three and a half years the unemployment rate has gone from 20% to 16%. That is praise-

worthy. But what if one takes into consideration the 75,000 to 150,000¹ people who have left the country since the start of the economic crisis looking for work abroad? If these people had remained in Latvia, where would the unemployment rate be today?²

When drugs are advertised in the USA, the pharmaceutical companies have to disclose the possible side effects. "Suffering from nose hair loss? This drug

What actions has the *Saeima* (parliament) taken alleviate poverty, especially in the countryside? Latvia has one of the most regressive tax systems in the EU: a 25% flat tax coupled with a VAT of 22%. The average salary in Latvia is 476 lats (~\$880-) a month before taxes. 27% of the people in Latvia earn less than 200 lats a month (~\$370-) before taxes (45 lats a month are exempt from taxes). 47% earn less than 300 lats (~\$560-). What did the

and 10% somewhat support it. Opposing the introduction of the euro are 59%, of which 36% are strongly opposed. In view of this one might assume that the government would rethink its decision. But that is not the case. In fact, Prime Minister Valdis Dombrovskis and members of his cabinet have been emphatic about Latvia joining the eurozone. They also have stated that they do not intend to hold a referendum on the question, that

abroad. Latvia is on track to say goodbye to ~25,000 people this year and projections for 2013 are not good.

Maybe the emigrants will return and help replenish the empty countryside? The Ministry of Culture posits that 35% of Latvian emigrants could return while the Minister of Economics Daniels Pavļuts and other optimistic government types put the figure at 100,000. Unfortunately, most surveys of emigrants place the re-immigration numbers considerably lower.

In the meantime perhaps the government will heed the advice of the IMF and improve the well-being of Latvia's poor by strengthening the social safety net and reducing the wealth inequality in the country (widest in the eurozone) by enacting a progressive tax code*. Perhaps after that the country can have a discussion on joining the eurozone.

Foto: Marika Zeimule

will prevent your nose hairs from falling out! Possible side effects include uncontrollable diarrhea, loss of hearing, internal bleeding and kidney failure." The patient can weigh all of the factors and decide whether or not to take the prescribed drug.

But were Latvians informed about all of the side effects of 'internal devaluation'? In view of what has happened in Latvia and is happening in Greece, Portugal and Spain, i.e. young people, skilled workers and educated specialists leaving their homelands looking for work, would/should Latvia have gone the 'internal devaluation' route? Should Latvia have mortgaged its future?³ Did key decision makers oppose devaluing the lats because they had significant loans denominated in euros and devaluation would have hurt them financially?

We can't go back and influence the government's actions but we can see what is happening in Latvia today. As Ms. Lagarde mentioned, unemployment is still too high. IMF Chief Economist Olivier Blanchard noted that the 'human costs were substantial' and that unemployment above 10% is too high. He also urged Latvia to improve its safety net, pointing out that the government needs to reduce poverty and improve health care.

government do to lessen the tax burden on those with low incomes? On July 1 they lowered the VAT from 22% to 21%. Was this the best way to help those with lower incomes? Did it help them at all? The obvious answer is that lowering the VAT did very little to help the working poor. A better approach would have been to raise the monthly tax exemption, from 45 lats to 90 lats, where it had been previously. That would have had a direct impact, placing money in the pockets of those who need it most. But the government didn't see it that way. They are taking a 'go it slow' approach, afraid to adopt any measures that might be the least bit inflationary and hinder the country's entry into the eurozone.

But that takes us to another interesting question. Should Latvia join the eurozone? The European Union consists of 27 nations, of which 17 have joined the eurozone. Sweden, the UK, Denmark, Poland have not adopted the euro. How do Latvians feel about joining the eurozone? Not particularly well, to say the least. Support in Latvia for joining the eurozone is an anemic 13%. That's right. Only 13% are for getting rid of the lats and replacing it with the euro. And if we break that figure down, 3% strongly support the move

'voting to join the EU was a vote to join the eurozone.'

There we have it. January 1, 2014 is the day when the euro will become the official currency of Latvia. According to the Bank of Latvia, borrowing costs will decrease, investment in the country will increase and tourists will come flocking to Latvia. Exactly how and why all of this will happen is a bit vague and not really deterring people from departing to look for work

¹Emigration figures vary greatly, with some demographers estimating 200,000 people having departed.³

²If 50,000 who have emigrated in the past 2 years had remained in Latvia, the unemployment rate could be around 20%.

³Most of those emigrating are young, educated people in their prime earning years who could be working, paying taxes and contributing to the future of the country. (While writing this article, I met a young man who is working on a doctorate. He described how he and other doctoral students in the program regularly receive solicitations to move to Germany and Switzerland where they have been offered monthly stipends of 2,000 to 3,000 euro (\$2,600-\$3,900). "It is very tempting, especially when you have a young family and receive a monthly stipend of 82 lats (\$165-) in Latvia."

*When Iceland experienced their economic crisis, the government quickly decided to greatly increase taxes on the wealthy in order to provide a safety net for the poor and the pensioners.

Sources: Latvijas Statistika; Eurostat; Latvijas Banka; LETA and video of the IMF/Latvijas Banka conference.

From the British Newspaper "The Guardian"*

"We don't think it's (the eurozone) a sinking ship. We still see more positives than negatives," Valdis Dombrovskis, the Latvian prime minister, told the Guardian in an interview. Governments have tumbled everywhere in a backlash against slashed spending. But Dombrovskis has inflicted arguably the most painful austerity package of all on his country and been rewarded with re-election. (What most newspapers overlook is that the last elections haven't been about economic policy but keeping the Russian dominated party Harmony Center (Saskaņas Centrs) out of government. During the campaign very little discussion

was devoted to unemployment issues, creating jobs or tax reform. JK). As with Spain and Ireland, the central reason for the collapse was one of the biggest housing bubbles in the world, with the Swedish banks which dominate the three Baltic states spraying cheap credit around like confetti...Despite the quick turnaround since 2010, based on soaring exports and a 10% increase in industrial output, there are powerful skeptical voices in Brussels and Frankfurt who fear that the Latvian recovery may not be sustainable and that euro membership should wait a bit longer. *September 19, 2012

ALJAs lapa

Neilgi pirms 60. ALJAs kongresa Ņujorkā

Kristīna Lagzdiņa
60. ALJA kongresa
rīcības komiteja

Sēžu pie datora ar savādām emocijām. Līdz 60. ALJAs kongresam Ņujorkā palikušas tikai 16 dienas. Nervozēju, kā viss izdosies, bet arī lepna par lielo darbu, ko esam paveikušas pēdējā gadā. Atceros to dienu, kad iesākām plānošanu un debatējām, kurā viesnīcā kongresu rīkot. Tad bija jāsaplāno programma, lekcijas, kā arī jāizdomā, kā 60. jubilejas svinēšanā iesaistīt visas paaudzes. Reizēm man šķita, ka šie darbi nekad nebeigsies! Dažus mēnešus vēlāk jau biju sajūsmā par lekcijām! Piektā dienā mēs gribam diskutēt par to, ko jaunieši vēlas no ALJAs; vai ir kādas raizes vai vēlēšanās? Arī pārrunāsim iespējas iegūt dubultpilsonību. Esam ļoti pateicīgi, ka Normands Penke, Latvi-

Rīcības komitejas pārstāves ar Latvijas prezidentu Andri Bērziņu

jas Republikas vēstnieks Apvienoto Nāciju misijā Ņujorkā, arī lasīs lekciju misijas telpās. Bet tas nav viss! Sikāku informāciju

varat atrast mūsu mājas lapā: <http://nyckongress12.virb.com/> kā arī šī mēneša ALJAs Ziņas izdevumā!

Iegādājies ALJA 60 kongresa kreklus!

Sagaidām prieka pilnus vakarus, kā arī aizraujošas lekcijas, kas, cerams, jauniešus interesēs. Vēlamies arī iesaistīt visas pa-

audzes sestdienas vakara svētku ballē. Nosviniet 60 gadu jubileju kopā ar mums! Uz redzēšanas Ņujorkā 21.-25. novembrī!

Latviešu gramatika viegli un saprotami

Arnis Gross stāsta, kā radās App gramatikas labošanai

Kā radās *Latvian Nouns* un *Latvian Verbs*?

Dēls pārnesa savus izlabotos latviešu skolas mājasdarbus un atklājās, ka viņam mazliet klibo lietvārdu locīšana. Atcerējies par savām lietvārdu un darbības vārdu programmām, ko biju izstrādājis pirms daudziem gadiem un sāku gudrot, kā tās varētu pārveidot šodienai. Skatoties, kā viņš aizraujas ar savu iPod Touch nebija ilgi jādodomā, ka šī būs tā pareizā vide, jo to pašu varēs arī viegli pielāgot populārā iPhone telefonā, kā arī iPad planšetdatoros. Sākumā gribēju mērķēt uz šo jaunāko paaudzi un tāpēc bija svarīgi izveidot latviešu valodas gramatikas lietotni (App arī sauc par lietotni), kas darbotos bez interneta pieslēguma.

Cik ilgs laiks bija vajadzīgs, lai sagatavotu šīs App (lietotnes)?

Pašu latviešu gramatikas kodolu izveidoju jau sen un atlika tikai to pārkodēt jaunajā mobilajā vidē. Toreiz ieguldīju pamatīgi daudz laika, pat divus gadus studēju latviešu lingvistiku pie Prof. Feneļa Adelaides Flindersa universitātē, lai varētu pabeigt darbības vārdu locīšanas programmu (*Konjugators*).

Latvian Nouns iPhone versiju dienas gaismu ieraudzīja jau pēc divām nedēļām, bet kad palaidu testa grupai (tajā skaitā jaunākie bērni un arī vecākā paaudze), pagāja vēl tikpat ilgi, noslipējot interfeisu (*user interface*). *Latvian Verbs* bija vēl lielāks izaicinājums, jo darbības vārdiem ir tik daudz dažādu vārdu formu, piem. tagadne, pagātne un nākotne; īstenības, pavēles, atstāstījuma, vēlējuma un vajadzības izteiksmes, darāmā un ciešamā

kārta, vienkāršie un saliktie laiki utt. Ilgi gudroju, kā visu šo informāciju varētu salikt mazajā iPhone displejā tā, lai saprastu arī latviešu valodas iesācējs. Ar *Latvian Verbs* pacinijos gandrīz trīs mēnešus, pirms to palaidu App Store.

Vai tad skolniekiem vairs nevajadzēs mācīties vārdu locīšanu?

Vairāki skolēnu vecāki pateikusi, ka bērni ar lielāku prieku izpilda savus gramatikas mājasdarbus. Ierakstot vārdu, skolnieks var ātri iepazīties ar dažādiem locījumiem un izņēmumiem tiek izcelti ar attiecīgu piezīmi. Ir iespējams arī locīšanas tabulu pārsūtīt pa e-pastu vai arī padalīties ar citiem sociālajos tīklos Facebook, Twitter un draugiem.lv.

Kas vēl paredzēts ar latviešu gramatikas lietotnēm (Apps)?

Starplaiķā ir bijuši vairāki uzlabojumi. Pie *Latvian Nouns* tika pielikta iespēja locīt vairākus vārdus reizē, piem. *ši brīnišķīgā diena, Jānis Egle, mans mīļais kaķītis*, kā arī nomainīt lietošanas vidi uz angļu, krievu, vācu vai zviedru valodu. *Latvian Verbs* nesen atkal tika atjaunots, jo biju dabūjis vērtīgu atsauksmi no krievu izcelmes profesora, kas darbojas ar Google Translate līdzīgām tehnoloģijām. Starplaiķā izveidoju arī „Vārdēnīti”, kas darbojas līdzīgi *word of the day* un rāda retāk sastopamus latviešu vārdus ar sūlīgiem piemēriem. Tas bija Rīgas-Melburnas projekts, kas izveidojās sadarbībā ar prof. Janīnu Kursīti – autori

„Novadu vārdēnīti”, „Tautlietu vārdēnīti” un „Virtuves vārdēnīti” vārdnīcām.

Ko vari ieteikt citiem, kas vēlas izveidot savu App (lietotni)?

Vienkārši sacī! Xcode programma, kas jāizmanto App veidošanā ir lejuplādējama par brīvu. Kaut sākums varētu likties sarežģītāks, internetā pieejami ļoti daudzi resursi un video materiāli. Izveidot latvisko App ir kļuvis vienkāršāk, jo iPhone un iPad ierīcēs ir iebūvēts latviešu valodas atbalsts. Priecājos redzēt „Tautas dziesmas” lietotni (vārdi 100 populārākajām latviešu tautasdziesmām), ko nesen izstrādājuši trīs Amerikas latviešu jaunieši.

Sešas skaistas meitenes iedvesmai

Jānis Kukainis stāsta kā radās iPhone tautasdziesmu aplikācija

Pagājušā gada decembrī es piedalījos „Ledus ballē”, kas notika Čikāgā. Tur satiku daudzus labus draugus, tajā skaitā slaveno Kristapu Sprūdžu. Mēs uz balli braucām ar lielu, trīsdesmitpiecietīgu autobusu, ko noorganizēja Matiss „Lāčplēsis” Grants. Kā bieži notiek ar latviešiem, mēs sākām skaļi un skaisti dziedāt. Īpaši jauki tajā vakarā gaviļēja Aleksandrs Daukšs. Diemžēl laiku pa laikam daži cilvēki bija aizmirsuši vienu vai divus vārdus vai arī pantus dziedāja nepareizā secībā.

Vēlāk tajā pašā vakarā, abi ar Kristapu ēdām vakariņas kopā ar sešām skaistām meitenēm un sākām runāt par dziedāšanu autobusā. Es Kristapam jautāju, vai nebūtu labi, ja mums vienmēr pie rokas būtu dziesmu grāmata, lai mēs jebkurā laikā varētu dziedāt visi kopā ar pareiziem vārdiem. Kristaps piekrita, un mēs sākām apspriest, kā tas būtu realizējams. Pēkšņi Kristaps ar kāpostu pilnu muti iekliedzās: „Jāni, mums vajadzētu uztaisīt tautasdziesmu iPhone aplikāciju!” Un tā mūsu ideja aizsākās.

Drīz pēc tam es sāku meklēt cilvēku, kurš varētu rakstīt mūsu aplikācijai kodu. Es atradu vienu studentu, kurš mācījās tajā pašā augstskolā, kurā es. Kristaps ilgās stundas meklēja un norakstīja vārdus tām slavenajām dzies-

mām, kuras mēs visi milam dziedāt. Es pierunāju arī Aldi Rasumu, lai viņš mums palīdzētu ar grafiku. Aldis teica, ka tajā laikā viņa personu aizsardzības karjerā bija *stalled out* un viņam būtu laiks mums palīdzēt.

Kopš augusta sākuma vairāki nekā 400 cilvēku ir lejupielādējuši mūsu iPhone aplikāciju. Ja jūs vēl neesat to izdarījuši, tad, lūdzu, apmeklējiet iPhone App veikalā un sameklējiet „Tautas dziesmas”. Nākotnē mēs plānojam paplašināt dziesmu krājumu, kā arī piedāvāt šo aplikāciju Android mobilajiem telefoniem.

Šī aplikācija ir domāta, lai palīdzētu uzturēt dzīvas mūsu latviešu tradīcijas. Mēs ceram, ka jūs to lietosiet Garezerā, autobusos, restorānos, jebkurā citā vietā, kur vien varētu atrasties divi latvieši.

Svinēsim ALJA Kongresu Ņujorkā,
kur pirms 60. gadiem ALJA dibināta!

Apmeklējiet mūsu tīmekļa lapu, kur jau tagad varat
reģistrēties Kongresam un rezervēt viesnīcas istabas
New York Helmsley Hoteli:

nyckongress12.virb.com

Ekonomika

Ārzemnieku interese par īpašumiem nerimstas

Šā gada septembrī padomju laika dzīvokļu cenas Rīgā nav mainījušās, vidēji – 594 eiro par kvadrātmetru. Dzīvokļu cena jaunbūvēs bija vidēji 1174 eiro par kvadrātmetru. Salīdzinājumā ar 2011. gada cenu palielinājusies – par 1,3%. Jauno projektu dzīvokļu cenas Pierīgā septembrī bija 700–850 eiro par kvadrātmetru, Rīgas centrā (ietverot arī attālākas centra daļas) – 1400 – 2000 eiro par kvadrātmetru. Savukārt centra labās vietās renovētu dzīvokļu cenas pārsniedz 2500 eiro par kvadrātmetru. Privātmāju pircēji interesējas par ekonomiskām, nelielām privātmājām ar cenu līdz 100 000 eiro.

Kā norāda uzņēmuma „Ober-Haus” speciālisti, arvien lielāku interesei par privātmāju iegādi izrāda Ķīnas iedzīvotāji, kas interesējas par īpašumu iegādi uzturēšanās atļaujas saņemšanai. Šie klienti pārsvarā meklē īpašumus ārpus Rīgas vai lielākajām Latvijas pilsētām, lai īpašuma cena būtu 72 000 eiro (50 400 lati) vai nedaudz virs tās.

2010. gada vidū tika pieņemti grozījumi Imigrācijas likumā, ļaujot ārzemniekiem un viņu ģimenes locekļiem iegūt termiņuzturēšanās atļaujas Latvijā pret investīcijām šeit esošā nekustamajā īpašumā vai uzņēmumā vai arī pret noguldījumu bankā.

Izmantojot minētos Imigrācijas likuma grozījumus, divos gados aptuveni 1500 ārvalstu investori Latvijas ekonomikā iepludinājuši vairāk nekā 220 miljonus latu, galvenokārt iegādājoties nekustamos īpašumus Latvijā.

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde konstatējusi, ka tikai 10%-15% no uzturēšanās atļaujas saņemušajiem ārvalstu investoriem un viņu ģimenes locekļiem

Jūrmalā, Majoros top dārga dzīvokļu ēka ar interesantām ģeometriskām figurām

ir apmetušies uz dzīvi Latvijā. Lielākā daļa investoru atbrauc uz Latviju tikai pēc uzturēšanās atļaujas, bet vēl daži ar ģimeni atpūšas šeit vasaras sezonā.

Divos gados visvairāk nekustamo īpašumu uzturēšanās atļaujas kārojošie ārvalstu investori iegādājušies Rīgā, Jūrmalā un Babītes novadā – šajās teritorijās nopirkti attiecīgi vairāk nekā 1000 īpašumu. Viena ārvalstu investora nopirkta īpašuma vidējā vērtība Rīgā bijusi 132 559 lati. Piecos gadījumos darījuma summa pārsniegusi miljonu latu.

Latvijā visvairāk dzīvo dzīvokļos

Salīdzinājumā ar citām Eiropas Savienības (ES) valstīm Lat-

vijā, Lietuvā un Igaunijā ir vidēji vairāk mājsaimniecību, kas dzīvo dzīvokļos namos, turklāt no Baltijas valstīm Latvijā ir visvairāk dzīvokļos mītošu iedzīvotāju – 65,4%, liecina jaunākais SEB Baltijas mājsaimniecību apskats. Visās Baltijas valstīs ir vērojama mērena tendence pārcelties no daudzdzīvokļu mājokļiem uz privātmājām, tomēr daudzdzīvokļu namos dzīvojošo skaits ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju.

Lai gan Baltijas valstīs mājsaimniecībām pēdējos gados izdevies palielināt savu apdzīvojamo platību, tā joprojām ir mazāka nekā Rietumeiropā, kur vidējais rādītājs veido aptuveni 40 kvadrātmetrus uz vienu cilvēku. Igau-

nijā šis rādītājs sasniedz 30 kvadrātmetrus, bet Latvijā un Lietuvā – 27 kvadrātmetrus uz vienu cilvēku. Mājokļu cenu kāpumu prognozē 39% aptaujāto respondentu Latvijā, savukārt Lietuvā viedoklis, ka mājokļu cenas palielināsies ir 32% iedzīvotāju. 31% respondentu Latvijā un 34% aptaujāto Lietuvā uzskata, ka mājokļu cenas tuvākajā laikā saglabāsies līdzšinējā līmenī.

Jauna nodokļu politika Jūrmalā

Jūrmalas pilsētas dome noteikusi nekustamā īpašuma nodokļa likmi 1,5% apmērā no kadastrālās vērtības visiem zemes īpašumiem, piemērojot 70% atvieglojumu tiem iedzīvotājiem, kuri

līdz 2012. gada 31. decembrim būs deklarējuši savu dzīvesvietu Jūrmalā. Daudz bērnu ģimenēm, represētajiem, maznodrošinātajiem u. c. iedzīvotāju grupām, kurām jau šobrīd pienākas nodokļu atvieglojumi, plānots noteikt atvieglojumu 90% apmērā.

Domes lēmums paredz, ka tiks palielināts arī atvieglojumu apjoms nodoklim ēkām, kas būs vidēji 50% apmērā. Kopumā nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi Jūrmalas pašvaldībā paredzēti 20 nodokļu maksātāju grupām 25% – 90% apmērā. Jūrmalā ir ap 28 tūkstoši nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju, no tiem 19 tūkstoši ir deklarējuši savu dzīvesvietu Jūrmalā.

DM

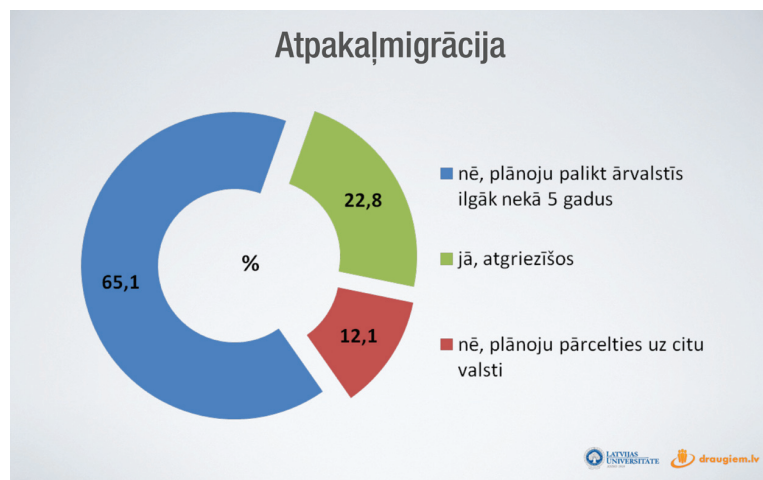
Amālija Brūvere

(Turpināts no 1. lpp.)

Emigrācijas iemesli un saziņa ar aizbraucējiem

Saziņai ar Latviju 25% aizbraucēju Rietumeiropas valstīs visvairāk izmanto sociālos tīklus. Tikpat daudzi informāciju par notiekošo iegūst, izmantojot ziņu portālus, TV un radio. Vairāk nekā 20% saziņai lieto telefonu (t.sk. skype internetā). 18% apmeklē Latviju un uzņem viesus no Latvijas un aptuveni 12% sūta uz Latviju naudu un sadzīves preces.

Portāla draugiem.lv pētījumu vadītājs Juris Auzāns bija patīkami pārsteigts par to, cik atsaucīgi un komunicēt gribīgi bija uzrunātie cilvēki. Daudzos jautājumos aptaujā varēja atbildēt plašāk, un cilvēki to arī izmantoja. Pētījuma autori guva vienreizēju iespēju lasīt veselus „sacerējumus”. Tā vietā, lai īsi minētu, kāpēc, kas un kur, cilvēki izmantoja iespēju reiz pastāstīt plašāk un izvērstāk par saviem aizbraukšanas motīviem, dzīves un darba apstākļiem, algas lielumu... Auzāns piebilda, ka tas ir mīts, ka tikai jaunieši lieto šos sociālos portālus – tos lieto arī pensionāri un citu vecuma grupu pārstāvji. Jaunās reemigrācijas program-

mas izstrādātājiem jāņem vērā arī tas, ka daļai emigrējušo vairs jau Latvijā nav radnieku (5%), savukārt liela daļa ārvalstīs dzīvo kopā ar vecākiem radniekiem, skolas vecuma bērniem (11%) un partneri no Latvijas (24%).

Pētījuma veicēji uzsver, ka valstij ir iespēja sadarboties ar sociālajiem portāliem un sasniegt aizbraukušos latviešus. Lai radītu viņos vēlmi atgriezties, ir nepieciešams iegūt uzticēšanos,

ka valsts iedzīvotāji atrodas valdības prioritāšu pirmajā vietā. Šajā skārā LR Ārlietu ministrija un Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) sadarbībā ar Eiropas Latviešu apvienību (ELA) un Pasaules brīvo latviešu apvienību (PBLA) 12. novembrī Rīgā rīkoja semināru „Globālā latviešu saziņas tīkla izveidošana”. Pasākumā piedalījās ārzemju latviešu interneta portālu un laikrakstu redaktori,

sabiedriskā radio un sabiedriskās televīzijas pārstāvji, sociālo tīklu, sabiedrisko organizāciju un valsts institūciju pārstāvji. Klātesošie diskutēja par tēmām Latvijas plašsaziņas līdzekļos, kas varētu uzrunātu ārzemēs dzīvojošos latviešus. Kā praktiski sadarboties Latvijas un diasporas plašsaziņas līdzekļiem, veidojot interesantāku un kvalitatīvāku saturu? Kā veicināt tiešsaistes resursu – sociālo tīklu, mājas la-

pu un citu mediju – mijiedarbību sadarbībā ar ārzemju latviešiem? Jāpiezīmē, ka Latvijas radio 1. kanālā 11. novembrī sāka skanēt jauns raidījums „21. gadsimta latvietis”, kas tiek veidots radiožurnāla formātā. Tas ir pirmais raidījums Latvijas Radio, kas tiek veidots kā multimediju platforma ar mērķi radīt forumu starp latviešiem ārzemēs. Par semināra gaitu lasiet nākamajā *Laiks* izdevumā.